

21.05.2002

Opetusministeriö
Taideteollinen korkeakoulu

TAIDETEOLLISEN KORKEAKOULUN TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2001

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään päättänyt antaa Taideteollisen korkeakoulun tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2001 tämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastuskertomus annetaan sekä opetusministeriölle että Taideteolliselle korkeakoululle. Tarkastuksen on suorittanut ylitarkastaja Elina Perkiö-Nieminen ja sitä on valvonut tarkastuspäällikkö Hannu Taunula.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti ja se on kohdistunut Taideteollisen korkeakoulun tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja muuhun laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen perusteella esitetään seuraavaa.

BUDJETOINTIMENETTELYT

Yliopistojen saamia lahjoitusvaroja ja sponsorituloja on aikaisempina vuosina käsitelty talousarviokirjanpidon tilillä 670 "Talousarvion ulkopuolinen rahoitus ja sillä rahoitetut menot". Tarkastusviraston näkemyksen mukaan olisi yliopistojen sponsoritulot sekä yliopistojen vastuulla tapahtuvaan toimintaan saatujen lahjoitettujen varojen käyttö tullut budjetoida yliopistojen toimintamomentille. Opetusministeriö ei kuitenkaan esittänyt näitä eriä vuoden 2001 lisätalousarvioihin eikä myöskään vuoden 2002 talousarvioon. Valtiontaloutta koskevien periaatteiden kannalta ei voida pitää asianmukaisena menettelyä, jossa yliopistojen toimintaan liittyviä

säännönmukaisia tuloja ja menoja ei sisällytetä talousarvioon, vaan nettoutetaan budjetoimattomina toimintamenomomentille tai käsitellään talousarvion ulkopuolisena rahoituksena.

Taideteollisella korkeakoululla oli tuotto- ja kululaskelmaan kirjattavaa 670-tilillä käsiteltyä, talousarvion ulkopuolista rahoitusta vuoden 2001 aikana noin 1,5 mmk ja sitä siirrettiin vuodelle 2002 122.000 mk. Lisäksi toimintamenomomentille on vuonna 2001 kirjattu yhteensä noin 22.000 mk tuloja ja niillä rahoitettuja menoja, joita ei ole sisällytetty talousarvioon.

Budjetointikäytäntöä on selkeytetty sisällyttämällä yliopistojen lahjoitusvarat ja sponsoritulot sekä niillä rahoitettavat menot vuoden 2002 lisätalousarvioesitykseen.

TILINPÄÄTÖS JA LASKENTATOIMI

Tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot laskelmien tarkastelu ja kirjanpito

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi ovatko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot olennaisilta osiltaan oikein laaditut. Kirjanpidon tarkastusta on kohdennettu riskianalyysiin perustuen.

Tilinpäätöslaskelmat, jotka koostuvat talousarvion toteutumalaskelmasta, tuotto- ja kululaskelmasta sekä taseesta on tarkastuksessa todettu laadituiksi säännösten mukaisesti lukuun ottamatta sponsoritulojen sekä niillä rahoitettujen menojen käsittelyä. Yliopiston talousarvion toteutumalaskelmaan sisältyy noin 22.000 markkaa sponsorituloja ja niillä rahoitettuja menoja, joita ei ole sisällytetty talousarvioon.

Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitetyt tiedot on tarkastuksessa todettu esitetyiksi talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösasiakirjassa on esitetty tilinpäätöslaskelmien tarkastelu talousarvioasetuksen mukaisesti.

Kirjanpidon tarkastuksen perusteella arvioituna voidaan kirjanpitoa pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna.

Tuloksellisuuden kuvaus, maksullisen toiminnan kannattavuustiedot ja näiden perustana oleva laskentatoimi

Tuloksellisuuden kuvauksen taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritustietojen sekä kustannusvastaavuuslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa ja edellä mainittujen tietojen perustana olevaa laskentatoimintaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi sisältävätkö tuloksellisuuden kuvaus ja kustannusvastaavuuslaskelmat olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot.

Tuloksellisuuden kuvauksen vaikuttavuustietojen osalta on arvioitu esitettyjen tietojen riittävyttä kokonaisuutena.

Tuloksellisuuden kuvauksessa esitetyt taloudellisuus-, tuottavuus-, kustannus- ja suoritustiedot sekä kustannusvastaavuuslaskelmissa esitetyt tiedot ovat riittäviä. Esitettyjä vaikuttavuustietoja voidaan kokonaisuutena pitää riittävinä.

Esitettyjen tulosaluekohtaisten kustannustietojen ja taloudellisuutta kuvaavien tunnuslukujen luotettavuutta heikentää riittämätön työaikakirjanpito. Lisäksi on huomautettava, että laskelmissa on esitetty pääomakustannusten sijasta käyttöomaisuuden hankintamenot. Poistot olivat vuonna 2001 4,6 mmk suuremmat kuin hankintamenot kokonaiskustannusten ollessa 157,5 mmk. Opetusministeriö on ohjeistanut laskentakäytännön muutoksen siten, että poistot sisältyvät tulosaluekohtaisiin laskelmiin vuotta 2002 koskevasta raportoinnista alkaen. Laskelmiin tulisi lisäksi sisällyttää vaihto- ja käyttöomaisuuden korot. Esitettyjä tietoja voidaan kuitenkin olennaisilta osin pitää luotettavina.

Kustannusvastaavuuslaskelmia ei kuitenkaan voida pitää riittävän luotettavina, mikä johtuu työaikakirjanpidon puuttumisesta.

Taideteollinen korkeakoulu on ilmoittanut vuoden 2000 tilintarkastuskertomukseen sisältyneen ilmoitusvelvollisuuden johdosta toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt työkustannusten kohdistamisen parantamiseksi kustannuslaskennassa. Tarkastushavaintojen perusteella on todettava, että tehdyt

toimenpiteet eivät ole olennaisesti parantaneet kustannuslaskennan tuottamien tietojen luotettavuutta.

Tuloksellisuuden kuvauksen ja kustannusvastaavuuslaskelmien perustana olevaa laskentatoimintaa voidaan pitää asianmukaisesti järjestettynä ja hoidettuna lukuun ottamatta arvioinnilla korvattua työaikakirjanpitoa.

SISÄINEN VALVONTA

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyssissä ja tarkastettu laskentatoimen ja tilinpäätöksen tarkastuksen yhteydessä.

Tarkastuksen yhteydessä on tullut esiin joitakin puutteita, joiden osalta Taideteollinen korkeakoulu on ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Kustannusvastaavuuslaskelmien luotettavuutta heikentäviä työaikakirjanpidon puutteita on pidettävä myös sisäisen valvonnan puutteina.

TALOUSARVION JA SITÄ KOSKEVIEN KESKEISTEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta talousarviolain 15,2 §:n tarkoittaman maksullisen toiminnan vuosituloksen epäluotettavuutta ja talousarvioon sisällyttämättömien sponsoritulojen nettouttamista yliopiston toimintamenomomentille.

ILMOITUSVELVOLLISUUS TARKASTUSVIRASTOLLE

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5.1 §:ään perustuen Taideteollisen korkeakoulun tulee ilmoittaa 15.8.2002 mennessä,

toimenpiteistä laskentatoimensa parantamiseksi työkustannusten kohdistamisessa.

Tarkastusneuvos, JHTT

Erkki Mäki-Ranta

Ylitarkastaja

Elina Perkiö-Nieminen

TIEDOKSI Valtiontilintarkastajat
Valtiovarainministeriö
Opetusministeriön kansliapäällikkö
Taideteollisen korkeakoulun rehtori
Taideteollisen korkeakoulun hallituksen jäsenet
Valtiokonttori